

Изази Суботом.

Цијена:

За ПРВУ ГОРУ за годи-
ну * 6, за по године * 3,
за четврт године * 1 и
50 новчања.

За АУСТРО-УГАРСКУ
за годињу * 6, за по год.
* 3, за четврт године *
1 и 50 новчања.

За СРБИЈУ за годињу
* 7 за друге земље * 8.

ГЛАС ЦРНОГОРЦА

Претплата шаље се у
плаћеним писмима непо-
средно администрацији «Гл.
Црногорац» на Цетиње, а
може се и картом уплати-
тицом на пошту у Котор
Дописки шаљу се уредни-
таву. Рукописи се не враћају.

За огласе плаћа се од
реда 5 новч. За огласе веће
и на дуже вријеме мање.

НЕДЈЕЉНИ ЛИСТ ЗА ПОЛИТИКУ И КЊИЖЕВНОСТ.

Цетиње, 21. Августа.

Све што смо до данас рекли о положају на другој половини ратничког позоришта, обистинява се. Прелазак турске војске у српску границу према Зајичару и Књажевцу није допринео никакве користи непријатељу. Ни Осман паша Тимок, ни Ејуб паша бањске кланџе нијесу могли прећи, и оне велике успјехе непријатељског оружја, чија се слава по свему свијету — хвала онијем несретницима, што их може турска пара купити — разлијегала са гроба Србије, Абдул-Керим паша све је напустио, како их је и постигао, без боја, да од Ниша управ на Алексинац удари са свом својом снагом, те га је чекао Черњев са главном српском војском. И ту се послије два мјесеца ратовања свсрјетају двије главне војске, велике турске царевине и мале српске кнежевине — и одпочиње призор, ком треба равна гражити управо у ратовању старијех Грка против прсјекне поплаве под Ксерксом.

Па којијем је успјехом крунисано ово турско одлучно подухеће на Србију? По ономе што и сами Турци признају, испред Алексинца, који је одма прва српска варош до границе према Нишу, бој се шест дана био, и непријатељ није никаквог успјеха постигао. Остављајући на страну бравојавне вијести из српског извора, које тврде, да је исход ове шестодневне битке био у велике успјешан за српску војску, а да је турска сузбијена, ми питамо: неогледали се велика морална пobjеда српска и у самоме том шестодневном боју, без обзира на његов коначни исход? Дакле, дочим се српске заставе на Дрини, Ибру и Тимок пријетеле непријатељу вију, Србија, она презрена и похуљена, има још толико снаге, да на Морави шест дана пркоси главној војсци турској под управом самог Абдул-Керим паше, тог најбољег војсковође турског, тог другог Молтеа? Дакле, послије толиког напрезања, непријатељ се још никаквијем успјехом над Србијом не може да похвали, и то напрезања у шестодневној битци, и што је још значајније, послије двомјесечног ратовања?!

Оваквом ситуацијом на сјеверном ратишту може бити задовољан сваки пријатељ српски и ми у њој већ назиремо довољне гаранције успјешном исходу овог нашег ратовања, као што их назиремо и најужном ратишту у црногорскијем пobjедама на Вучјем долу и у Кучима. Или ће зар Јевропа од нас гражити, да ми сами читав Ислам са свијета истријебимо? Или се већ укупном савезничком оружју српском мора бар морална пobjеда признати!

К овоме и грчки народ почиње обћем нашем непријатељу грозити. Пobjедоносни усклици наши из Херцеговине и Зете разлијежу се по брдима старијех и новијех јунака грчкијех, и у прсима њиховијех потомака живог и братинског одјека находе; а јуначки одпор, којим браћа наша у Србији непријатеља сузбија, подјећа их на прошле славе грчке, и сви су изгледи, да ће и Грци са Србима, побраћени и измирени у мржњи противу заједничког непријатеља и у

заједничкој тежњи к обновљењу и ускрснућу својем, на бојном пољу заставу коначног ослобођења и уједињења укупног народа грчког развити.

Према овоме положају може се појмити какви успјеси чекају пријатељско заузимање дипломатије и њено посредовање у корист мира. Као што су велесиле за вријеме устанка у Херцеговини све своје «добре услуге» улагале у корист угушења устанка и побољшања стања у Турској, тако су их одма испочетка рата нудиле у корист мира, и данашња пошта доноси, да је Књаз Милан те услуге и примио. Турцима пријатељски листови нимало се не веселе овоме гласу. Они знаду, да ове услуге могу највише примирје постићи, па сумњају, да збиља мисли Књаз Милан из овог примирја и мир склопити, и није им чисто, зашто се данас, кад се тако ситуација измјенила на боље по српску ствар, те услуге примају, дочим су се одбијале, кад је непријатељ у Србију продирао, заборављајући, да се онда нијесу могли услови примирја и мира ставити, какви данас могу.

Ови пак услови не могу други бити, најмање у овом тренутку, него постигнуће велике сврхе овог нашег ратног подухећа.

Преглед новина.

Ушљед распрострањеног мишљења у западно-јевропској штампи, које је и Гледстону у свом говору у енглеском парламенту исказао: да се Русија само за то клони рата што је слаба и не спремна «Голос» у своје броју од 3. о. м. поставља питање: Јесмоли ми кадри и спремни да ратујемо или нијесмо? Да на то питање одговоримо, вели поменути лист, ми ће мо по примјеру господина Гледстона да повучемо паралелу између године 1853 и 1857, почем се са свих страна доклаује да је управо у години 1853 наша сила била сломљена, наше финансије издрпљене и наш кредит подкопан, и да се ми и ако за прошлих 20 година живјесмо у пуној миру немогосмо опет довољно опоравити. Пита се: којом ратном снагом располагасмо ми у почетку источне војне? Ми немадосмо више од 28 дивизија пјешадије, 15 дивизија коњице, 1112 топова у опште дакле мање од 600-000 људи. Пошто је са свим потанко разложно штете рђавог наоружања као и одличја, дух, дисциплину, у другој служби основано јединство војске од године 1853 прелазни на друго питање: Што имамо ми у садашњем часу? Кад погледамо само на активну војску, на војску локалну, градску и резервну, остављајући на страну одјелска, која се налазе на границама, то се по званичним исказима за годину 1856 показују ови бројеви: 48 дивизија пјешадије, 7 стрељачких баталиона, 20 дивизија коњице и 246 батерија, свега један милион војника и 2670 топова. Осим тога Козаци могу да ставе у бој 340,000 одличних коњаника, који су данас другачије организовани, него што су били прије кратког времена.

Дакле то је што ми можемо имати у првом тренутку. Али с тим цифрама нијесу још издрпљене подпоре, с којима Русија може располагати у случају рата.

Читава ратна снага Русије у случају нужде може изнијети два и по милиона људи, нерачунајући ту народно «ополчење». Пошто је «Голос» ту разложно потанко колосалност руске војске, напоменуо њену владаост и доказао да се она може равнати са најбољим западно-јевропским војскама, наставља овако даље: «То је сума свих података, који су приступни сваком, ко хоће да добије прави појам о

је поменути лист овим ријечима: «Кад дакле наша војска има довољан број ратних средстава; кад је она по броју прва у Јевропи; кад она има још једнако богатих извора за њено попуњавање; кад се то попуњавање може сасвим брзо извести и покренути; кад је на оружјање довољно и одговара савременим изискивањима, тако да се њим не само тући, но и побједити може; кад су наши магазини препуни оружја, муниције и ојела; кад те војске знају добро гађати и маневровати; кад њу провијава народни дух као што се само у Русији може наћи, кад ју предводи довољан број изучених, искусних и вљаних официра и подофицира; не одговарали се по себе на стављено питање: «Је смо ли ми за рат спремни?»

Из Атине 4. о. м. пишу «Рус. Миру»: «Овијех дана приспио је овде краљевски декрет, којим се сазива народна скупштина за 1. Септембра. Исти дан надају се да ће доћи с пута краљ Ђорђе I. о чему је већ извјештен министар предједник. Што се раније но је обичај овога пута сазива народно представништво, то су узрок важни догађаји, који се збивају сада на истоку и који засијају дубоко у животне интересе грчке краљевине. Овдашње становништво јако је узбуђено догађајима на балканском полуострву, и свуда показује се највише саушеће за ствар српску. Војене спреме јако напредују; народна војска преустројава се на сву страну и белгичким пушкама наоружава се. Многе батерије и друго оружје набављено је из Савезних држава у Америци и из Белгије, које је већ приспјело у Пиреј. Познати критски вођа, полковник Корнеос, именован је заповједником народне гвације. Енглеска дипломатија, видећи озбиљно спремање Грчке, на сву мјеру интригује у Атини и настоји да подкупи грчку штампу, да је обрати на страну Турске, која ће тобож дати грчкијем провинцијама разне олакшице. Тако ових дана неки листови, инширирани од енглеске ширли су глас, да ће Порта по савјету и упливу диврајелијева кабинета образовати вазалне кнежевине из Епира и Тесалије, из Кандије и Спорадских острва. Боље грчке новине никако не вјерују тијем гласовима, и изражавају се, да су то енглеске обмане. Али како било да било, овдашње грчко министарство, прије но би приступило к савршеном и подпуном прекидању одношаја са Турском, мисли напријед изјавити Порти нотом, да грађи саједињење са краљевином Епира, Тесалије, Кандије, Кипра и архипелашкијех острва, да их уступи Турска за новце. Кад би Порта одбила ово потраживање, Грчка би тада принуђена била латити се оружја, да избави своју једнојерну и једноплемену браћу од турског ига и варварства, нарочито од аулама Черкеза и Башибозука, који свој разбојнички занат ћерају већ у Тесалији а од чести и у Епиру. Чете ових разбојника при крају Јунија нападе су и три села запалила у границама саме краљевине; па су при иптиввању казале турске пограничне власти, да су то учинили грчки разбојници а баш у то исто вријеме пресељавали су се Черкези, којима је то занат. Сада пак свуда на грчко-турској граници постављена је војска, којом заповједа пуковник Гривас».

На Криту је узрујаност међу народом с дана у дан све већа. Један допис из Канеа вели: «Сукоби између Мухаме данаца и Хришћана множе се на свима крајевима острва. У лјвеној вароши Ретимну, средишту грчке интелигенције, али и јелинскога патриотизма на острву, већ је пала крв. Турчин један, по имену Јусуф, ранио је у трговачкој завади једнога Грка трговца. На ово њије Турци и Грци на оружје, и прије но што су власти могле посредовати бјеху осам Турака убијени и неколико Грка теже рањени. У вароши је овладао неопсани страх: продава

на безопасна мјеста. Војска се у то није ни умјешала, јер тако је мало има, да не би ништа могла ни учинити. Кад је кајмакам телеграфски јавио овај догађај у Цариград, сав је град био још на ногама. Около 800 Турака улогорише се по улицама, а већина Хришћана утврдила се по својим кућама или одбјегла у планину. Губернатор кандиотски Реус паша позвао је адмирала Хобарт пашу, да се с њиме посавјетује, а у исто вријеме заискао је војску из Цариграда. Опћи је страх да ће доћи до обилатог сукоба».

«Руски Мир» у свом чланку од 5. о. м. вели: «Садашње политичко држање готово цијеле Јевропе изражава се подпуно у свеопштем нестрпљивом очекивању шта ће рећи и шта предузети Русија.

«То нестрпљиво очекивање — вели исти лист даље — праћено већином јавним знацима неспокојства па још и страха, доказује нам, како ћутање Русије далеко страшније дјелује на непријатеље њезине, него најотворенија позитивно-дипломатска делатност.

«Наша необична уздржљивост према томе, што Турци тамане брацка нам хришћанска племена, сматра се на западу као охота, ћутљива опрезност, која је већ успјела да учини осјетан обрт у источној политици Енглеске. Енглези су увијек да ми сматрамо да се не слаже с достојанством нашим критички ријечима, кад догађаји сваки час могу захтјети од нас орза енергична дјелања.

«Бојећи се да Русија не прекине своје ћутање каквим год неочекиваним али одсудним кораком, Енглези су на један мах почели најревносније истраживати свијет по Бугарској и у опште истраживати све, што би нам дало повода да се умјешамо.

Чланак завршује са шљеденијем значајнијем ријечима: «Само тврда и одсудна ријеч Русије може раздријешити чвор Гордијев. Пријете нам јевропским ратом. А с ким? Ми се не страшимо турско-аустро-енглеског савеза, и ми сумњамо, да би Енглеска и Аустрија с нама заратила при неутралном држању Ђерманије... У сваком случају ми, Руси захвални смо свом врховном вођу за ово двадесет година дубоког и у свима одношајима благодатног мира, и бивемо готови на све, што од нас буду захтјевали животни интереси, част и достојанство Русије.»

О УЖАСИМА У БУГАРСКОЈ.

Познати дописник листа «Дели Њуса» наставио је своја приопчињања о ужасима у Бугарској. У уводу каже, да Турци и њихови пријатељи сами признавају ужасе. У почетку истраживања изађе одмах, да је 60 до 70 мјеста спаљено и какових 15,000 чељади поубијано. Међу тијем бијаше врло много жена и деце. Послеје таквих пошљедица волио би човек и истраживати даље. Иза увода вели дописник, да консули иностраних држава, настаниени у Пловдиву, Немачки железнички чиновници, Грци и Јермени, паче и исти Турци скоро све потврђују, што вели Бугари.

У котарина око Пловдива и Татарпазарцика поплаћено је какових 50 мјеста и поморено до 15,000 људи. То је најмањи број. Француски и руски консул и железнички чиновници говоре, да је поплаћено око 100 мјеста, а поубијано 25—40,000 чељади. Многи људи тврде, да је 100,000 Бугара поубијано. Дописник неће да истражује, који је број истинит, доста му је, што је 15,000 убијства признато.

Грчки консул није пријатељ Бугарима. Он му је приовједо, да је у Татарпазарцику доведено 12,000 жена и деце и ужасно алоствљено. Било је Бугара, који су поубијали сами жену и децу, нека само не дођу у шаке башибозука. Немачки консул рече, да су мртва тијела резана и псима бацана. Деца су умрала под мукама; жену и кћери некога свештеника

башибозучким, који је хтио Пловдив попати. Да гувернер не буде Ахмеду загрозио регуларном војском, Пловдива неби више било. Исти тај Ахмед дао је у Батаку смакнути 8000 чељади, а 2000 ђеце у школу затворити, те кућу запалити. И тај окрутњак звијерске ђуди постаде паша и дође у повјеренство, које суди башибозучима!

О страхотама, које Турци у Батаку починише, донесе «Кели. Цлг» од свога дописника потоњи извјештај. Сва бугарска села бијашу по околици већ разорена, кад се Турци окренуше против Батака. Њихов вандализам имао је онђе светковати пошљедње и најгладније оргије. У селу бијаше приличан мир, те се становници с тога нијесу имали часа бојати. 22. Маја дођоше Турци. Ахмед ага бијаше над околином некакак предстојник редарства. Он поручи ђудима, да им неће ништа учинити, ако му оружје предаду, а они послушаше и одрвнеше му троја велика најзад сасјекоме њих и бега. Лијепа избражена ђевојка основала је била школу за сиротне. Она паде у башибозучке шаке те је сад више мртва него ли жива у тамници. Безине патље, вели дописник, да не може ни описати. Башибозучи хвале се, како су мучили сиротне ђуде, а Турци их помњиво слушају.

Било је говорено, да зудум и безаконја чини само неуредна војска, коју влада не може надирати или на узди држати, и да се турским областима не могу кривље приписати за злочине. То није истина. Да буде влада озбиљна, те да буде строго казнила главне вође оних башибозуча, који безаконја починише, тад би било све другачије. Наравно, да би тада било требало првога казнити Шефкет пашу, који је Назарик дао спалити и поубијати екаро све становнике. Но на мјесто да је кажњен, добио је Шефкет велико мјесто у падишиној палачи у Цариграду. Тако се је догодило с Ахмед агом, капетаном кола пуна чин оружје дође, уби неки Турчин једнога Бугарина, који је са колима дошао био. Осталу двојицу послаше у мјесто, нека ђуди одмах шаљу све злато и драгоцености. Лакоми Турци нехте доше ни чекати, већ их више пође одмах у мјесто. Башибозучи рекоше, да им је наређено, да све поубијају и поробе. Годину ђуди разбијоше се од страха, а јунаци се марљиво латише посла. Ахмед ага сједе у кући мјестнога поглавара, и убог главар први изгуби главу. Натакоше та жива на ражљ и испекоче. Тако су башибозучи радили и са женама, али су их врџе убијали силовали. Доказано је да је из Батака 70 ђевојака одвучено у хареме оближњих мјеста, а која у харем дође та мучно на њега излази. Дјечке је још теже добити, кад их Турци уграбе и потурче. Обично родитељи ни сами немају, да им се врати дјечак, о ком сазнаду, да је обрзан. Дописник вели, да је на путу у Батак еретао много жена, које су телекале за погубљеним кћерима. Многе су знале и ђе су им ђеца, али им нема ни одкуда помоћи. Једној одвучоше Турци кћерку, која се прије по године тек удала и еретно живџла. Турчин Адијко у горњој Бањи држи ју у свом харему. Наумио ју је потурчити и удати за свога сина.

Огорци кућа леже већ сад три мјесеца, али се нико не узда ништо поправљати. Становници се боје, да ће Турци опет разорити и спалити, ако што год начине. Преостало становништво закљача се кукавно по развалинама. Половина мртвих лежи неупокојена. С почетка су мученици мртваци загртали земљом, али им је доцније и на то снаге нестало. Дан на дан бива преостала шача ђуди све јаднија, а како и неће телекајући и скапавајући од невоље, а гледајући око себе мртво све, што јој бијаше најдраже. Љетина је лијепа, али нема руку, које би је пожелеле. Што је ђуди, ти или не смију или се не уздају брати свој труд и труд својих пољојкица.

Из Пловдива доноси «Пол. Кор.» од 5. о. м. шљедехи допис: Пошљедња султанова амнестија доцније по свој прилици множини Бугара слободу. Који буду пуштени, највећом су страном пове недушјим ђуди, који ни сами не знаду, како су доцније у затвор. То је и наравно. Они, који бијашу оружје прихватили и који су им помагали, одоше давно већ пред вјешнога судца. Области се пожурнеше хватати кривце, али не могоше, ни да су најближе биле, похватати него само недушје. Ево двају догађаја, који ово најбоље свеједоче. У Трнови бијаше затворено 1028 Бугара, а од свих само су четири скривила против државној власти. То су Занко, Даскал-Киро, Тодор из Ловиња и Ђуро из Триванца. Сви остали бијашу угледнији трговци, свештеници, учитељи и господари, а сви недушјини. У Севљеви бијаше затворено 50 Бугара, а од свих двојница је са-

мо кривља доказана и то незнатна само кривља.

На жалост доказано је одвише ставно, да је много недушјих смакнуто. Није ни најмање двојбе, да је погинуло до 800 свештеника и учитеља, који не бијашу ма баш ништа криви. Богати трговци у Габрову, у Трнови, у Севљеви, у Ловињу и т. д. похватани су по дућанима и смакнути скоро без изнимке. Истак је припао фиску или правије чиновницима, који их похваташе. Сиромашнији уашшеници ошадосе већим дијелом живи и они ће бити пуштени на слободу. Један тих ослобођених мисли одпутовати у Лондон, те дати у јавност читаву истину о свим страхотама. Досад је 5628 ђуди пуштено из тамница. Сиромаси су кроз пропали и сатрвени, јер су у затвору глад трнили. Многи нијесу мјесеце и мјесеце виђели сунца ни добили чиста преоблачила. Тешке вериге вукли су сви на рукама и на ногама. Какова четвртина свих ослобођених помријети ће по свој прилици од претрљавријех-мука.

Лорд Росел управо је шљедехи писмо од 23. т. м. на лорда Гренвила:

Драги лорде!

И ако је ту скоро затворен парламенат и прије Фебруара неби имала бити ниједна сједница, чини ми се ипак, да је од велике нужде, да се ове јесени једно заседање сазове. Злочинства што се по екијем провинцијама збивају, по моме мјесту, захтјевају алијанцу јевропских државица. Имала би Немачка, Аустрија, Русија, Инглешка, Француска и Италија састав се, на против турске тираније у Јевропи савез склопити. Инглешка неће ништа захтјевати него слободни удазак у црно море за све инглешко трговачко и ратничко бродовље, као и приступ у Одеу и у Варну.

Ваш Росел.

Генерал Гарибалди управо шљедехи писмо на уредника римског листа «Капитале»:

Драги доктор!

Ваток је био град од 9,000 становника. Данас их је 1,800 који су се повратили у шљед милостивог опроштења султановог, а 7700 жешина ђудских, женских и дјетињих, од сваког доба и спола. Али је смо? Зар још нијесу свршена јунаштва јатагана, содомије, коца, огња, и сваковрсне проституције? Није чуда што Инглешка, управљана човеком без срца, може подржавати такву нечист крваву; ал Инглешка образована то несмјети допуштати — и ако допушта дипломација трбуха, — срља и проклињање имају одјекнути е крај на крај свијета, а независна и достојанствена штампа има им по свуда служити.

Капрера, 17. Августа 1876.

Ѓ. Гарибалди.

Са бојнога поља.

Цетиње, 21. Августа.

За сада доносимо из поуздане руке шљедехи брзојавне вјести о великој битци на Морави: «Шестодневна борба била је крунисана важном побједом над непријатељем, који је био двојном у већем броју од нас. Турци су два пута покушавали утврдити се према нашим линсеама, али им све би узалуд, јер су били подигнуто сузбијени, напуштали су цијело земљиште с оне стране Катуне и оставили су мјесто Светог Стевана на Морави. У бјегству оставили су на бојном пољу мноштво артиљеријске муниције и неколико стотина мртвијех и рањенијех. Велики умор ушљед шестодневне борбе задржао је нашу војску, да не гони непријатеља. На лијевој страни Мораве Турци се још налазе, ђе су још посљедњијех дана шанчеве подигли. Наша војска заборављајући страшни умор и патље, пуна је одушевљења». Други брзојав од 15. т. м. гласи: «Наша војска под управом ђенерала Черњајева узела је данас офензиву. Она иде напријед. Заузе Станце, напада Турке на Фенди између Доброваца и Катуне, у подне се састала са војском Хорватовића, која је присијела преко Аранђела послје најепрежнијега и најтежега марша; борба је трајала од јутра до 8 сати у вечер. Поред свејачине огња наши губитци су незнатни». А трећи брзојав од 17 н. м. извјештаје даље: «На Госпођиндан није било боја. Јучер (16) пушкарање дуж цијеле линее од Александра до Ниша (на лијевој обали Мо-

раве). Турци, користећи се шумовитијем земљиштем, напали су на наше лијево крило у подне. Борба је трајала до 5 сата. Турци су били непрекидно сузбијани, али су живо понављали нападање. Напошљетку ваљевска бригада с бајонетима сузбила је тако Турке, да су оставили све мртве и мноштво оружја. Каваљерија башибозука и Черкеза претрџела је страхан губитак. Нападај турски на мали Зворник с губитком потпуног». Довле допиру наша извјешћа о овијем важнијем дневима на Морави, из којих се види не само да непријатељ није никаквог успјеха постигао, него да је био јунаштво српскијем одбијен и потурчен тако да је Черњајева могао из офензиве у офензиву прећи. Бог нам на све стране помаже!

При томе Алипшијева војска и Чолак Антијева, које ће по свој прилици бити послале знатног подкријељења Черњајеву, находе се на турском земљишту, а Љешанин се примакао Зајичару, и како је Осман-паша отолен морао послати велики дио своје војске Ејуб паши, трудно ће се моћи још за дуго ту држати, особито пошто је Књажевац опет Хорватовићева војска заузела, оклен може велике услуге учинети Љешанину на Тимоку, пријетећи лијевој крилу Осман пашином, као што је Черњајеву помогла на десној обали Мораве, ударивши на десно крило Ејуб пашино, и тијем одлучивши побједу на српску страну.

Докле Турци на овај начин очајнички на Србију узалуд нападају, одмарају се, прибриру и опорављају од тешких поразана око Црне Горе и већ у Херцеговини и од стране Арбаније нови бојеви престоје. Нека Бог правде штити и кријепа јунаке наше и у напријед, нека благослови дјело њихово — најсвећнији рат, што се до данас на свијету видио!

У Задру, 12. Августа 1876. — Познато вам је да је благородни покрет српских госпоја из других крајева Српства у корист рањених војника наших нашао лијец одзив и међу нашим српским госпојама. Оне су одавна склопиле друштво, да сабирају прилоге, којима би олакшале тешке ране српских јунака, добивене у својој борби за слободу, — и то је друштво доста ваљано свој посао свршило. Али неће вам бити познато ево ово, што треба, да забиљежено буде и да послужи свима нашим Српкињама на углед.

Ваљана Српкиња, честита удовица пок. Илије грофа Деде-Јанковића, незаборављеног борца за светињу српског имена у Далмацији, проникнута живим осјећањем задаје сваке свијестне Српкиње у данашњем знаменитом добу, оставивши све угодности свога господског живљења, кренула је прије неколико дана са знатним припомоћима пут босанске границе, да сама своју помоћ пружи српским рањеницима и да им њежним својим његовањем олакша болове њихове. Тај чин дичне грације Јанковића заслужује да јавности предан буде, да јој сваки Србин ријеч хвале изказати узмогне и да се на таков чин угледају и наше друге Српкиње па да за њом, побуђене благородним осјећањем, на свето дјело похитају.

ЦЕТИЊЕ, 22. Августа.

— У прошлу сриједу 18. о. м. дошао је на Цетиње г. Дурандо, дипломатички агент владе италијанске за Црну Гору, и сјутра дан, пошто је био престављен Њеној Светлости Књагињи, одпутовао је у главни књажев догор у Бјелопавлиће. Г. Дурандо познат је нашем народу као консул италијански у Сарајеву за дуже вријеме. Његова правичност и непартанчност била је на гласу и због тога је од босанских Хришћана јако обљубљен. Прије четири пет година премјештен је био у Галац, а прошле године, кад су се велевласти биле умјешале у послове херцеговачког устанка, г. Дурандо био је именован од Италије за њеног заступника у јевропској комисији.

Одбору за страдајуће Херцеговце стигли су прошлих дана ови прилози:

Од администрације «Покрока» из Прага у три пута 700 ф. а. вр.

Од администрације «Полиике» из Прага 50 нанп. у злату.

Од администрације «Народни Листи» исто из Прага 300 ф. а. вр.

Г. П. А. Кеелмајер из Франкфурта 100 ф. а. вр.

Одбор у Сан Франциску у Калифорнији једну мјеницу од 640 талјера.

Свијема приложницама изјављујемо нашу најердачнију захвалност.

Цетиње, 17. Августа 1876.

Одбор.

Имена честите наше браће прилагача из Сан Франциска у Калифорнији и колико је који приложио овога пута:

Г. г. Ј. Иванковић 80 долара, С. Мартиновић 80 дол., Ј. Франета 40 дол., Ј. Суић 10 дол., Ф. Корбел 40 дол., Б. Матковић 40 дол., М. Майна 40 дол., Л. Радовић 40 дол., М. Матић 20 дол., Б. Радовић 20 дол., Ј. Цернац 20 дол., Л. Јововић 20 дол., Л. Зеновић 20 дол., Н. Матичевић 20 дол., Ј. Карпађаћи 10 дол., Н. Дабовић 15 дол., М. Вуличевић 20 дол., Ј. Миловић 10 дол., М. Љубишић 20 дол., Ф. Митровић 20 дол., С. Спалатрини 2 дол., В. Вушковић 10 дол., М. Ђилојевић 7 дол. и по, С. Милић 10 дол., Н. Ангуновић 8 дол., Н. Франићевић 2 дол., С. Бокарић 4 дол., Ф. Бралић 4 дол., Л. Зеновић 6 дол., Ц. Зеновић 4 дол., С. Ивановић 4 дол., Ф. Ангуновић 3 дол., А. Маријетић 2 дол., Ј. Павићевић 2 дол., М. Маркини 4 дол., Ј. Цвијетић 4 дол., Ѓ. Марија Руен 2 дол., А. Вреоли 15 дол., «Воће дел Пополо» (итал. новина) 8 дол., Т. Мезон 2 дол.

Новости.

— Султанова болдијест окреће на грђе, веле, да више непознаје никога. Велики велир приправља заступнике власти на промјену престола. Боји се, даби се могла револуција дићи на корист Изидина, сина Абдул Азисова; с тога ће ваљда Мурат V. захвалити на корист свога брата Хазида. Из Беча се јавља, да се Хамаид већ ставио у непосредну свезу са државама, навластито с Аустријом, да приправи споразумљење о висећим питањима.

— Из Беча се брзојавља, да ће договарање о миру започети до који дан. По једној службеној вјести из Цариграда већ су заметнути посланици сила, које су подписале парижки уговор, расправе о примирју. Кнез Вреде добио је напутак, да ће бити Аустро-Угарека за status quo прије рата. Види се, да је дипломација жељна пискарања.

— На грчку ноту, која је предата Порту гледе захтјева Критских јех, из Цариграда се полуванично одговара, да ће се ова нота уважити тек онда, када се садашњи рат доврши. Из Атине јавља се приватно, да је краљ Ѓорђе увјерио министарство, да се Грчка може ослонити на Русију ако изађе из неутралности. У Атини се говори јавно о рату, а чувени Коронес већ је прихватио проглас на војнике народне обране.

— Земунски «Граничар» престоје излазити а уредник му Јован Павловић осуђен је у Загребу ушљед преске парнице на три мјесеца затвора због прекршаја против реда и мира.

— Цар Александар са престола нашљедником путују у Варшаву.

— Како се у дипломатскијем круговима поговара, имао би Брисел одабран бити за мјесто, ђе ће се конгрес сазвати поради рјешења источнога питања.

ТЕЛЕГРАМИ „ГЛАСА ЦРНОГОРЦА“.

ДАНИЛОВГРАД, 21. Августа. — Због изгубљене битке и великога пораза турскога на Кучима, и главни заповједник турске војске у Подгорици Махмуд паша стављен је под суд. Из Цариграда је дошао Савет-паша нарочито да му с Дервеш пашом суди.

ЈАВНА ЗАХВАЛА.

Свој оној господи, ц. к. мјестним грађанским и војеним властима, Бокоторским општинама и мјестним друштвима, те су при парастосу за покој душе нашег незаборављеног односно брата, мужа и оца Шиндра витеза Бијеладновића присуствовао а особито дично опћини котороје, која је тај парастос дала, и тим у неколико ублажила нашу ђуту жалост, изразујемо јавну нашу најтоплију захвалност увјеравајући их, да нећемо до смрти заборавити оне дивне почасте ukazане покојаниковој усповени.

Ожалошћени:

брат **Стево Бијеладновић**, супруга **Емидјана рођ. Вујатовић**, дјеца **Александар, Марко, Нивфа, Добрила и Мандалена**.